

Financováno
Evropskou unií

Příloha č. 3

Modelové příběhy klientů Programu péče a podpory

Příloha Závěrečné evaluační zprávy projektu Program péče a podpory

reg. č. projektu: CZ.03.02.02/00/22_027/0001223

Příběh 1: Anežka – Hledání stability ve světě nejistoty

Výchozí situace

Anežka, osmnáctiletá studentka střední školy, žila v péči své tety, s níž měla dlouhodobě napjatý a komplikovaný vztah. S biologickými rodiči – matkou ani otcem – nebyla v kontaktu. Již od počátku spolupráce opakovaně vyjadřovala přání osamostatnit se a do budoucna převzít péči o své mladší sourozence. Anežka působila jako inteligentní a citlivá dívka, ale její životní situace byla poznamenána nedostatkem podpory a stabilního zázemí.

Zpočátku projevila zájem o terapii, ale kvůli nepravidelné komunikaci ze strany Anežky nebylo možné tento proces zahájit. Po určité době se opět začala účastnit individuálních konzultací, během nichž vyšlo najevo, že má několik nečekaných dluhů – například za elektřinu, která byla psaná na její jméno ještě z doby, kdy žila s matkou. O existenci těchto dluhů nevěděla, dokud ji nezačali kontaktovat exekutoři. Ukázalo se rovněž, že má dluh na zdravotním pojištění z období, kdy nebyla studentkou ani zaměstnanou osobou. Situace pro ni byla silně stresující.

Spolupráce s Programem péče a podpory

Na základě důvěry, která se mezi Anežkou a pracovníkem péče a podpory vytvořila, se Anežka rozhodla přijmout nabídku doprovodu do Dluhové poradny. Zároveň i nadále docházela na konzultace, během kterých se vedle finančních otázek věnovala i péči o duševní zdraví a hledání pracovních příležitostí. Od třídní učitelky vzešla další iniciativa – doporučila Anežce kontakt s Občanskou poradnou. Není ale jisté, zda tato návaznost byla skutečně realizována. Anežka některé schůzky v Dluhové poradně vynechala.

Pracovník jí po čase znovu nabídl terapeutickou podporu. Anežka ji přijala, avšak nakonec byla z poradníku vyřazena kvůli neaktivitě. Při posledním kontaktu ve škole uvedla, že o konzultaci nyní nestojí, ale že se dostaví příště. To se už nestalo.

Návaznost na další služby

Během spolupráce došlo k předání kontaktů a doprovodu do Dluhové poradny, byla zmíněna také Občanská poradna. Bohužel se nepodařilo Anežku dlouhodoběji stabilizovat, především kvůli absenci podpůrné sítě a pokračujícím problémům v rodinném prostředí. V závěru spolupráce se zhoršil vztah s tetou, což vedlo k odchodu z její domácnosti. Anežka se přestěhovala k jiné příbuzné. I když byla spolupráce náročná, podařilo se navázat důvěryhodný vztah. Pracovník péče a podpory zůstává pro Anežku potenciálním kontaktem do budoucna – až bude připravená znovu o podporu požádat.

Příběh 2: David – Mezi odporem a voláním o pomoc

Výchozí situace

David, šestnáctiletý student 1. ročníku střední odborné školy, čelil celé řadě potíží. V jeho školním prostředí se hromadily kázeňské problémy: časté neomluvené absence, agresivní a vulgární chování vůči spolužákům, zanedbávání školních povinností. Hrozilo mu propadnutí a zároveň i podmíněčné vyloučení ze studia. Kromě školního selhávání bylo také podezření, že David ve škole užívá nebo distribuuje marihuanu a benzodiazepiny.

V osobním životě David žil pouze s otcem. Matka byla dlouhodobě mimo rodinu kvůli závislosti a s Davidem neudržovala kontakt. Vztah s otcem byl poznamenán napětím, nepochopením a nedostatečnou podporou. Škola se rozhodla oslovit Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a v rámci možností zapojit školního poradenského pracovníka, který situaci vyhodnotil jako vážnou, ale zároveň jako volání o pomoc.

Spolupráce s Programem péče a podpory

Proběhla společná schůzka za účasti Davida, jeho otce, školního poradce a pracovníka péče a podpory. Cílem bylo otevřeně probrat situaci a nabídnout rodině možnosti podpory. Davidovi bylo nabídnuto doučování a plán pedagogické podpory, individuální konzultace zaměřené na zvládání emocí, zvládání agrese a podporu duševního zdraví. S ohledem na podezření z užívání drog byla doporučena návštěva adiktologické poradny.

Otcovi byl nabídnut kontakt na sociálně aktivizační službu, která mohla pomoci nejen s podporou rodičovských kompetencí, ale i se stabilizací rodinné situace, včetně zaměstnání a hospodaření.

Návaznost na další služby

Navzdory snaze o nastavení multidisciplinární podpory se David ani jeho otec na další schůzky nedostavili. Otec přerušil komunikaci se školou i poradenskými pracovníky. David o spolupráci ztratil zájem. Příběh Davida tak ilustruje složitost situací, kdy pomoc není přijímána, i když je nabídnuta. Škola i pracovník péče a podpory zůstávají otevření k opětovnému navázání spolupráce v případě, že David nebo jeho otec projeví zájem.

Příběh 3: Jana – Cesta k sebepřijetí a důvěře

Výchozí situace

Jana, šestnáctiletá studentka střední odborné školy, přišla do kontaktu s pracovníkem péče a podpory poté, co sama vyhledala pomoc. Dlouhodobě se potýkala s úzkostmi, pocity méněcennosti a sebepoškozováním. Jana žila jen s matkou, která se jí podle jejích slov dostatečně nevěnovala, a navíc se bála její reakce na svěřené potíže. Dospívání pro ni bylo

obtížné i kvůli hledání vlastní identity – cítila se spíše jako chlapec a přemýšlela o změně pohlaví. Navíc nedávno prožila bolestivý rozchod se svou přítelkyní, který prohloubil její izolaci a posílil sebevražedné myšlenky.

Spolupráce s Programem péče a podpory

Poradenský pracovník poskytl Janě bezpečný prostor a podpořil ji v otevřeném sdílení. Během několika individuálních schůzek navázali důvěrný vztah a společně vytvořili plán dalšího postupu. Po vzájemné dohodě byla pozvána také matka. Jana jí v přítomnosti odborníka sdělila své potíže. Matka překvapivě reagovala vstřícně a byla ochotná se do podpory zapojit. Rodina byla následně navázána do psychoterapeutických služeb organizace Prostor Plus.

Jana začala pravidelně docházet na individuální terapii, kde pracovala na svém sebepřijetí a zvládání emocí. Zároveň se zapojila do podpůrné terapeutické skupiny pro dospívající a navštěvovala kurz lezení, který jí pomáhal se sebezpečením.

Návaznost na další služby

Díky propojení služeb a zapojení rodiny se Janina situace významně zlepšila. Sebevražedné myšlenky ustoupily, sebepoškozování má pod kontrolou. Vztah s matkou se zlepšil a Jana našla nové sociální kontakty. Začala se aktivně účastnit skupinových aktivit a objevila nové zájmy. Případ ukazuje, že komplexní a bezpečné prostředí, podpora rodiny a dlouhodobá odborná péče mohou zásadně ovlivnit pozitivní vývoj mladého člověka v krizi.

Příběh 4: Markéta – Když pomoc přijde včas

Výchozí situace

Markéta, žákyně 7. třídy základní školy, začala v posledních měsících výrazně zameškovávat školní výuku. Třídní učitelka si navíc všimla řezných poranění na jejích rukou. Na nabídku kontaktu s pracovníkem péče a podpory Markéta přistoupila. Během prvního setkání byla tichá, působila uzavřeně a styděla se mluvit o svých potížích.

Spolupráce s Programem péče a podpory

Pracovník péče a podpory se s Markétou pravidelně setkával přímo ve škole. V průběhu pěti setkání se podařilo vytvořit důvěrný a bezpečný vztah. Markéta začala otevřeněji hovořit o svých pocitech úzkosti a spouštěcích nepohody. Byl jí nabídnut nácvik relaxačních technik a dalších způsobů zvládání stresu, které se naučila používat i mimo konzultace.

Postupně se rozhodla do spolupráce zapojit i své rodiče, což se ukázalo jako klíčový krok k dalšímu zajištění kontinuální podpory. Při společné schůzce sdílela před rodiči svou situaci a společně se s pracovníkem domluvili na dalším postupu.

Návaznost na další služby

Markéta byla navázána na individuální i rodinnou terapii v rámci organizace Prostor Plus.

I nadále zůstává v kontaktu s pracovníkem péče a podpory na škole, který je jí k dispozici pro další podporu. Tento případ ukazuje, že včasná reakce školy a rychlé nastavení podpory mohou předejít dalšímu zhoršování situace dítěte a výrazně podpořit jeho stabilizaci. Klíčovým prvkem bylo vytvoření bezpečného prostoru a aktivní spolupráce s rodinou.